

Obrazac 3

(naziv organizacije udruženog rada
koja ispituje sorte - izvođača
pokusa)

REZULTATI ISPITIVANJA SORTE NA OTPORNOST ODNOSNO OSJETLJIVOST NA BOLESTI I ŠETNIKE

1. Naziv kulture _____
2. Naziv ispitivane sorte _____
3. Godina ispitivanja _____
4. Naziv pokusnog polja _____
5. Naziv lokaliteta _____

Bolesti i šetnici	Rezultati ispitivanja otpornosti sorte u eksperimentalnim uvjetima	Intenzitet napada na polju*	Napomena**
-------------------	--	-----------------------------------	------------

1) Ispitivanje otpornosti
odnosno osjetljivosti prema
određenim bolestima:

-
-

2) Utvrđivanje stupnja prisutnosti:

Alternaria spp.
Botrytis spp.
Sclerotinia spp.
Phoma spp.
Fusarium spp.
Erysiphe spp.
Peronospora spp.
Verticillium spp.
Puccinia spp.
Uromyces spp.
Bakterioze spp.
Viroze spp.
Thrips spp.
Tetranychus spp.
Ditylenchus dipsaci

3) Ostale biljne bolesti i šetnici:

-
-

* Ocjenjuje se ocjenama od 1 do 9, prema kriterijima iz člana 8. ovog pravilnika,
u razdoblju najintenzivnijeg ispoljavanja biljnih bolesti i šetnika.
** Izvođač pokusa, na polju unosi u Napomenu svoja zapažanja o otpornosti odnos-
no osjetljivosti na određene biljne bolesti i šetnike.

Rukovodilac organizacije udruženog rada
koja obavlja ispitivanje

Obrazac 4

(naziv organizacije udruženog rada
koja ispituje sorte - izvođača
pokusa)

REZULTATI ISPITIVANJA SORTE U LABORATORIJU

1. Naziv kulture _____
2. Naziv ispitivane sorte _____
3. Godina ispitivanja _____
4. Naziv pokusnog polja _____
5. Naziv lokaliteta _____

Rezultati ispitivanja sorte

Naziv ispitivane sorte - ponavljanja	klijavost sjemena	postojanost cvjetova	spособnost cvjetova da zadrže vlagu	Ostalo
---	----------------------	-------------------------	---	--------

Rukovodilac organizacije udruženog rada
koja obavlja ispitivanje

Obrazac 5

(naziv organizacije udruženog rada
koja ispituje sorte - izvođača
pokusa)

METEOROLOŠKI PODACI NAJBЛИŽE METEOROLOŠKE STANICE

Godina _____

Mjesto motrenja _____

Mjesec	Temperatura min. maks. srednja	Mraz prvi posljednji	Oborine, u mm	Broj sunča- nih dana
--------	-----------------------------------	-------------------------	------------------	-------------------------

I.
II.
III.
IV.
V.
VI.
VII.
VIII.
IX.
X.
XI.
XII.

Rukovodilac organizacije udruženog rada
koja obavlja ispitivanje

305.

Na temelju člana 22. stava 1. i člana 24. stava 2. Zakona o
priznavanju novostvorenih, odobravanju uvođenja u proizvod-
nju stranih i zaštiti sorti poljoprivrednog i šumskog bilja
("Službeni list SFRJ", br. 38/80), Savezni komitet za poljopriv-
redu propisuje

PRAVILNIK

O JEDINSTVENOJ METODI ZA ISPITIVANJE SORTI
RUŽA I PODLOGA NA POKUSNOM POLJU I U LABO-
RATORIJU TE O JEDINSTVENOJ METODI ZA OBRADU
REZULTATA ISPITIVANJA DOBIVENIH NA POKUSNOM
POLJU I U LABORATORIJU

Član 1.

Ovim se pravilnikom propisuje jedinstvena metoda za is-
pitivanje sorti ruža, osim ruža za rezanje (u nastavku teksta

„sorte”) i podloga, u loncima i pod staklom, na pokusnom polju i u laboratoriju te jedinstvena metoda za obradu rezultata ispitivanja dobivenih na pokusnom polju i u laboratoriju, radi priznavanja novostvorene odnosno odobravanja uvođenja u proizvodnju strane sorte ruža i podloga u Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji.

I. ISPITIVANJE SORTI I PODLOGA NA POKUSNOM POLJU

Član 2.

Sorte se na pokusnom polju ispituju na najmanje četiri lokaliteta u tri proizvodna područja, i to u kontinentalnome, mediteranskome i subalpskom području.

Član 3.

Sorte se na pokusnom polju ispituju po metodi slučajnog rasporeda sorti (blok-sistem), i to: na 12 ponavljanja ako se ispituju dvije sorte, osam ponavljanja ako se ispituju tri sorte, šest ponavljanja ako se ispituju četiri sorte i pet ponavljanja ako se ispituje pet i više sorti.

Izvođač pokusa ispituje sorte po planu razmještaja sorti pod šiframa u blok-sistemu.

Pri ispitivanju sorti i podloga na pokusnom polju utvrđuju se veličina parcele u ponavljanju, razmak između redova, razmak između parcela i blokova, i to:

1) sorta:	
- broj biljaka u ponavljanju	10
- broj matičnih stabala i podloga	4
- razmak između redova	45 x 45 cm
- broj ruža na 1 m ²	4-5 kom.
- površina osnovne parcele	4-5 m ²
2) podloga:	
- broj matičnih stabala - podloga	4
- razmak sadnje matičnih stabala	4 x 5 m
- broj sijenaca - podloga	100
- razmak sadnje sijenaca	17 x 100 cm.

Kao zaštitni pojas, oko pokusnog polja moraju se saditi dva reda standardne sorte na istom razmaku.

Član 4.

Pri ispitivanju sorti kao standardna sorta uzima se sorta istog vremena cvjetanja i iste skupine bujnosti.

Pri ispitivanju podloga, za standardne podloge uzimaju se podloge slične bujnosti i načina razmnožavanja, kalemljene (cijepljene) istom metodom i na istoj podlozi.

Pri ispitivanju sorti utvrđuju se broj, izgled i kvaliteta cvijeta i lista, postojanost i raznovrsnost cvjetova i mogućnost razmnožavanja.

Član 5.

Zemljište za pokusno polje treba biti ujednačeno po konfiguraciji te fizikalnim i kemijskim svojstvima i ne smije biti zaraženo biljnim bolestima ni štetnicima.

Član 6.

Sadni materijal ispitivanih i standardnih sorti i podloga mora biti zdrav i iste starosti i kvalitete, što se dokazuje svjedodžbom o zdravstvenom stanju i deklaracijom o kvaliteti, i mora biti proizveden na isti način.

Ispitivane i standardne sorte i podloge pripremaju se za sadnju na istovjetan način i u optimalnom roku, ovisno o biljnoj vrsti i proizvodnom području.

Pri ispitivanju sorti i podloga primjenjuje se odgovarajuća suvremena tehnologija proizvodnje.

Član 7.

U toku ispitivanja sorti na pokusnom polju izvođač pokusa evidentira podatke o broju cvjetova, krupnoći cvjetova, dužini cvjetnog drška, dužini cvjetanja, kvaliteti boje i mirisa te postojanosti boje i mirisa.

Pri ispitivanju podloga matične biljke evidentiraju se podaci o trnovitosti, prinosu i klijavosti sjemena i otpornosti na abiotičke faktore (niska i visoka temperatura i osjetljivost na zasićenost zraka vlagom).

Pri ispitivanju podloga sijenaca evidentiraju se podaci o razgranatosti korijena sistema, dužini korijena vrata, trnovitosti izbojaka, dužini trajanja kalemljenja, afinitetu prema plemci, kompatibilnosti, vijeku trajanja sadnice i pogodnosti uzgajanja u zaštićenom prostoru.

Član 8.

U toku ispitivanja sorti na pokusnom polju utvrđuje se otpornost odnosno osjetljivost sorte na biljne bolesti i štetnike odnosno na stupanj prisutnosti najznačajnijih biljnih bolesti i štetnika, i to:

- 1) otpornost odnosno osjetljivost sorte na određene bolesti i štetnike, prema prijedlogu stvaraoca sorte;
- 2) stupanj prisutnosti bolesti i štetnika:
 - *Sphaerotheca pannosa* Lev.;
 - *Marssonina rosae* Dica;
 - *Phragmidium mucronatum* Sch.;
 - *Peronospora sparsa* Berk.;
 - *Verticillium* spp.;
 - *Tetranychus urticae* Koch;
 - *Aphidae* i dr.

Otpornost odnosno osjetljivost sorte utvrđuje se u eksperimentalnim uvjetima, uz primjenu, po potrebi, umjetnih inokulacija odnosno u poljskim uvjetima bez primjene kemijske zaštite sorte, ako postoje uvjeti za njezinu infekciju.

Otpornost odnosno osjetljivost ispitivane sorte i stupanj prisutnosti bolesti i štetnika ocjenjuju se ocjenama od 1 do 9, i to:

- 1 - sorta nije podložna napadu bolesti i štetnika, nema simptoma bolesti ni štetnika - stupanj oštećenja 0%;
- 2 - sorta tolerantna, bolesti i štetnika (navesti kojih) utvrđeno u tragovima - stupanj oštećenja do 2%;
- 3 - sorta podložna bolestima i štetnicima (navesti kojima), napad slab - stupanj oštećenja 2,1 - 5%;
- 4 - sorta slabo osjetljiva na bolesti i štetnike (navesti koje), napad uočljiv - stupanj oštećenja 5,1 - 10%;
- 5 - sorta srednje osjetljiva na bolesti i štetnike (navesti koje), napad srednji - stupanj oštećenja 10,1 - 20%;
- 6 - sorta osjetljiva na bolesti i štetnike (navesti koje), napad izražen - stupanj oštećenja 20,1 - 40%;
- 7 - sorta jako osjetljiva na bolesti i štetnike (navesti koje), napad jak - stupanj oštećenja 40,1 - 60%;
- 8 - sorta vrlo osjetljiva na bolesti i štetnike (navesti koje), napad vrlo jak - stupanj oštećenja 60,1 - 80%;
- 9 - sorta iznimno osjetljiva na bolesti i štetnike (navesti koje), napad iznimno jak - stupanj oštećenja veći od 80,1%.

Pod stupnjem prisutnosti bolesti i štetnika razumijeva se postotak oštećenja biljaka ili postotak oštećenja biljnih dijelova, ili broj štetnih organizama na dijelu biljke ili na cijeloj biljci ili na površini od 1 m², ovisno o specifičnosti pojavljivanja određenih biljnih bolesti i štetnika.

Član 9.

Ako je u vrijeme berbe cvjetova, u dva ili više ponavljanja, preživjelo manje od 80% biljaka ispitivanih sorti odnosno podloga, dobiveni se rezultati smatraju neupotrebljivima.

II. ISPITIVANJE SORTI U LABORATORIJU

Član 10.

Pri ispitivanju sorti u laboratoriju utvrđuju se:

- trajnost cvijeta na osnovi svojstva sorte da zadrži vlagu u cvijetu i listu;
- trajnost sadnica u uvjetima skladištenja;
- brzina dehidracije do uvenuća;
- klijavost i dormantnost sjemena matičnih biljaka.

Laboratorijska ispitivanja sorti i podloga obavljaju se na prosječnom uzorku svih ponavljanja s jednog lokaliteta u posljednjoj godini ispitivanja.

III. OBRADA REZULTATA DOBIVENIH ISPITIVANJEM SORTI I PODLOGA NA POKUSNOM POLJU I U LABORATORIJU

Član 11.

Rezultati dobiveni ispitivanjem sorti i podloga obrađuju se metodom analize varijance i LSD testa za razinu rizika od 5% i 1%, za ova obilježja:

- broj cvjetova;
- krupnoća cvjetova;
- duljina cvjetnog drška;
- duljina korijenova vrata;
- broj trnova (trnovitost).

Za ostala obilježja sorti i podloga, kao što su vijek trajanja sadnice, dužina kalemljenja, kompatibilnost biljke prema plemci, osjetljivost na biljne bolesti i štetnike i abiotičke faktore, izračunavaju se aritmetička sredina i koeficijent varijacije.

Rezultati ispitivanja sorti po lokalitetima i godinama obrađuju se preko dvofaktorijskog pokusa, a po lokalitetima i godinama zajedno - preko trofaktorijskog pokusa po metodi slučajnog rasporeda (blok-sistema).

Ocjena značajnosti rezultata ispitivanja sorti i lokaliteta, godina i njihove interakcije dobiva se na temelju analize varijance i LSD testa za razinu rizika od 5% i 1%.

Za sva obilježja za koja se izračunavaju prosjeci i koeficijenti varijacije rezultati se obrađuju ovako:

- pri obradi rezultata jednogodišnjih ispitivanja sorti izračunavaju se prosjek i koeficijent varijacije za svaki lokalitet posebno i za sve lokalitete zajedno;
- pri obradi rezultata višegodišnjih ispitivanja sorti izračunavaju se prosjek i koeficijent varijacije za svaku godinu i svaki lokalitet posebno i za sve godine i sve lokalitete zajedno.

Član 12.

U toku ispitivanja sorti i podloga izvođač pokusa evidentira opće podatke o ispitivanju sorti i podloga, rezultate ispitivanja sorti na pokusnom polju, rezultate ispitivanja sorti na otpornost odnosno osjetljivost na bolesti i štetnike, rezultate ispitivanja sorti u laboratoriju te meteorološke podatke najbliže meteorološke stanice i druge podatke.

Podaci iz stava 1. ovog člana evidentiraju se na obrascima od 1 do 5, koji su otiskani uz ovaj pravilnik i njegovim su sastavnim dijelom.

Izvođač pokusa obavezan je po jedan primjerak obrazaca iz stava 2. ovog člana trajno čuvati.

Član 13.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Službenom listu SFRJ“.

Br. 2730/12

Beograd, 1. prosinca 1988.

Predsjednik Saveznog
komiteta
za poljoprivredu
Sava Vujkov, v. r.

Obrazac 1

(naziv organizacije udruženog rada
koja ispituje sorte - izvođača
pokusa)

OPĆI PODACI O ISPITIVANJU SORTE

1. Naziv kulture _____
2. Naziv ispitivane sorte _____
3. Naziv standardne sorte odnosno podloge _____
4. Naziv pokusnog polja _____
5. Naziv lokaliteta _____
6. Tip zemljišta _____
7. Nadmorska visina _____
8. Položaj i nagib zemljišta _____
9. Predusjev _____
10. Priprema zemljišta _____
11. Vrsta i količina gnojiva i način gnojidbe _____
12. Njega sorte _____
13. Površina pokusnog polja (duljina i širina) _____
14. Broj ponavljanja _____
15. Broj zasađenih biljaka ispitivane sorte odnosno podloge _____
16. Broj zasađenih biljaka standardne sorte odnosno podloge _____
17. Broj biljaka ispitivane sorte odnosno podloge u berbi _____
18. Broj biljaka standardne sorte odnosno podloge u berbi _____
19. Razmak između redova _____
20. Razmak u redu _____
21. Podaci o sadnji - datum sadnje, vrsta sadnica, način sadnje, porijeklo sadnica, svjedodžba o zdravstvenom stanju i kvaliteti, datum i način berbe _____

Rukovodilac organizacije udruženog rada
koja obavlja ispitivanje

Obrazac 2

(naziv organizacije udruženog rada
koja ispituje sorte - izvođača
pokusa)

REZULTATI ISPITIVANJA SORTE I PODLOGE NA POKUSNOM POLJU

1. Naziv kulture _____
2. Naziv ispitivanja sorte _____
3. Godina ispitivanja _____
4. Naziv pokusnog polja _____
5. Naziv lokaliteta _____

Obrazac 4

Naziv ispitivane sorte -- ponavljanja	Rezultati ispitivanja sorte			
	broj cvjetova	veličina cvjetova u mm.	dužina cvjetnog drška, u mm	boja cvjetova

(naziv organizacije udruženog rada
koja ispituje sorte - izvođača
pokusa)

REZULTATI ISPITIVANJA SORTE U LABORATORIJU

1. Naziv kulture _____
2. Naziv ispitivane sorte _____
3. Godina ispitivanja _____
4. Naziv pokusnog polja _____
5. Naziv lokaliteta _____

Naziv ispitivane sorte - ponavljanja	Rezultati ispitivanja sorte				
	dužina korijenova vrata	prikladnost uzgajanja u zaštit. prostoru	razgrana- lost korijenova sistema	trnovitost izbojaka	afinitet prema plomci

Naziv ispitivane sorte -- ponavljanja	Rezultati ispitivanja sorte			
	trajnost cvijeta	brzina dehidracije	dužina trajanja skladovanja	klijavost sjemena

Rukovodilac organizacije udruženog rada
koja obavlja ispitivanje

Obrazac 3

(naziv organizacije udruženog rada
koja ispituje sorte - izvođača
pokusa)

REZULTATI ISPITIVANJA SORTE NA OTPORNOST ODNOSNO OSJETLJIVOST NA BOLESTI I ŠTETNIKE

1. Naziv kulture _____
2. Naziv ispitivane sorte _____
3. Godina ispitivanja _____
4. Naziv pokusnog polja _____
5. Naziv lokaliteta _____

Rukovodilac organizacije udruženog rada
koja obavlja ispitivanje

Bolesti i štetnici	Rezultati ispitivanja		Napomena**
	otpornosti sorte u eksperimentalnim uvjetima	Intenzitet napada na polju*	

1) Ispitivanje otpornosti
odnosno osjetljivosti prema
određenim bolestima:

-
-
-

2) Utvrđivanje stupnja pri-
sutnosti:

Sphaerotheca pannosa
Marssonina rosae
Phragmidium mucronatum
Peronospora sparsa
Verticillium spp.
Tetranychus urticae
Aphidae

3) Ostale biljne bolesti
i štetnici:

-
-
-

* Ocjenjuje se ocjenama od I do 9, prema kriterijima iz člana 8. ovog pravilni-
ka, u razdoblju najintenzivnijeg ispoljavanja biljnih bolesti i štetnika.
** Izvođač pokusa u polju unosi u Napomenu svoja zapažanja o otpornosti od-
nosno osjetljivosti na određene biljne bolesti i štetnike.

Rukovodilac organizacije udruženog rada
koja obavlja ispitivanje

Obrazac 5

(naziv organizacije udruženog rada
koja ispituje sorte - izvođača
pokusa)

METEOROLOŠKI PODACI NAJBLIŽE METEOROLOŠKE STANICE

Godina _____

Mjesto motrenja _____

Mjesec	Temperatura			Mrz prvi posljednji	Oborine, u mm	Broj sunča- nih dana
	min.	maks.	srednja			
I.						
II.						
III.						
IV.						
V.						
VI.						
VII.						
VIII.						
IX.						
X.						
XI.						
XII.						

Rukovodilac organizacije
udruženog rada koja obavlja ispitivanje